

# RAN-2101002502030072

S.Y.B.A. (External) Examination April - 2026

Indian Economy (Paper - 4) Principle

[ Total Marks: 100

|                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                      |                      |                      |                      |                      |                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|
| <p><b>સૂચના : / Instructions</b></p> <p>(1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.<br/>Fill up strictly the above details on your answer book</p> | <p>Seat No.:</p> <table border="1"> <tr> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> </tr> </table> <div style="border: 1px solid black; height: 80px; margin-top: 10px;"></div> <p style="text-align: center;">Student's Signature</p> | <input type="text"/> | <input type="text"/> | <input type="text"/> | <input type="text"/> | <input type="text"/> | <input type="text"/> |
| <input type="text"/>                                                                                                                                      | <input type="text"/>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <input type="text"/> | <input type="text"/> | <input type="text"/> | <input type="text"/> |                      |                      |

- પ્ર.1. જાતિવિકાસ સૂચકાંક અને જાતિવિકાસ માપદંડ વિગતવાર સમજાવો. 20  
અથવા
- પ્ર.1. માનવ મૂડી અને માનવ વિકાસની વિભાવનાઓ અને આર્થિક વિકાસમાં તેની ભૂમિકા સમજાવો.
- પ્ર.2. વૈશ્વિકરણ અને ઉદારીકરણની ભારતીય અર્થતંત્ર પર થતી અસરોની ચર્ચા કરો. 20  
અથવા
- પ્ર.2. આયોજનકાળ દરમિયાન ભારતમાં વિદેશવેપારના કદ, માળખા અને દિશાની ચર્ચા કરો.
- પ્ર.3. નાણાં બજાર અને મૂડી બજાર વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. નાણાંબજારના મહત્વની ચર્ચા કરો. 20  
અથવા
- પ્ર.3. 15 મા નાણાં પંચની મુખ્ય ભલામણોની વિગતવાર ચર્ચા કરો.
- પ્ર.4. છુપી બેરોજગારી અને શિક્ષિત બેરોજગારી વિશે ખ્યાલ આપો. આ સમસ્યાઓના ઉકેલ માટે તમે કયા સૂચન આપશો? 20  
અથવા
- પ્ર.4. નવી વિદેશી વેપાર નીતિ ની વિગતવાર ચર્ચા કરો.
- પ્ર.5. કોઈપણ બે પર ટૂંકી નોંધ લખો. 20
1. WTO અને ભારત
  2. ગરીબીના કારણો
  3. બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓના ફાયદા
  4. ભારતીય નાણાં બજારની ખામીઓ

## ENGLISH VERSION

- Q.1.** Explain the Gender Development Index and Gender Development Measure in detail. **20**  
**OR**
- Q.1.** Explain the concepts of human capital and human development Index and its role in economic Development
- Q.2.** Discuss in detail the effects of globalization and liberalization on the Indian Economy. **20**  
**OR**
- Q.2.** Discuss the size, structure and direction of foreign trade in India during the planning period.
- Q.3.** Explain the difference between money market and capital market. Discuss the importance of money market **20**  
**OR**
- Q.3.** Discuss the main recommendations of the 15<sup>th</sup> finance commission in detail.
- Q.4.** Give idea about disguised unemployment and educated employment. What suggestions will you give for solving these problems? **20**  
**OR**
- Q.4.** Discuss the new foreign trade policy in detail.
- Q.5.** **Write short notes on any two.** **20**
1. WTO and India
  2. Causes of poverty
  3. Advantages of multinational companies
  4. Defects of Indian money market
-